

Sygn. akt II UK 489/17

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z wniosku I. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W.
z udziałem zainteresowanej H. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą
w W.
o zasiłek chorobowy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 11 grudnia 2018 r.,
skargi kasacyjnej H. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.
od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 13 marca 2017 r., sygn. akt VII Ua [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. wyrokiem z dnia 13 marca 2017 r. oddalił apelację zainteresowanej H. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (dalej jako Spółka) od wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 7 marca 2016 r., którym zmieniona została częściowo decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w W. z dnia 15 kwietnia 2013 r., stwierdzająca, że okresy niezdolności do pracy ubezpieczonej I. R. trwające od dnia 13 maja do dnia 14 listopada 2011 r. i po przerwie od dnia 21 listopada 2011 r. do dnia 19 marca 2012 r. podlegają zliczeniu do jednego okresu zasiłkowego oraz odmawiająca ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego

za okres od dnia 11 listopada do dnia 14 listopada 2011 r. i od dnia 21 listopada 2011 r. do dnia 8 marca 2012 r. z powodu wyczerpania z dniem 10 listopada 2011 r. 182 - dniowego okresu zasiłkowego w ten sposób, że przyznano ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 21 listopada 2011 r. do dnia 8 marca 2012 r.

W wyrokach sądów *meriti* przyjęto, że nieprzerwana niezdolność do pracy ubezpieczonej w okresie od dnia 13 maja 2011 r. do dnia 14 listopada 2011 r. spowodowana była wirusowym zakażeniem jelita grubego, migotaniem przedsionków, zaburzeniami nerwicowymi, ostrym zapaleniem nosa i gardła. Natomiast niezdolność do pracy po 6 dniowej przerwie w okresie od dnia 21 listopada 2011 r. do dnia 19 marca 2012 r. spowodowana była niepłodnością kobiecą, za wyjątkiem krótkiego okresu od dnia 3 stycznia 2012 r. do dnia 13 stycznia 2012 r., kiedy to na istniejące problemy ginekologiczne nałożyła się infekcja górnych dróg oddechowych. Wobec powyższego okres niezdolności do pracy ubezpieczonej od dnia 21 lutego 2011 r. do dnia 8 marca 2012 r. jest nowym okresem zasiłkowym, bowiem spowodowany został inną chorobą niż poprzedni okres niezdolności do pracy, który zakończył się z dniem 14 listopada 2011 r., tj. schorzeniami ginekologicznymi. Ponadto, gdyby nawet wyeliminować okres udokumentowanej niezdolności do pracy z powodu schorzeń górnych dróg oddechowych, to ubezpieczona i tak byłaby wówczas niezdolna do pracy z powodu schorzeń ginekologicznych.

Zainteresowana wniosła do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości i domagając się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpatrzenia przy uwzględnieniu kosztów postępowania, ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania ubezpieczonej od zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w W. z dnia 15 kwietnia 2013 r. a także orzeczenia o kosztach procesu, w tym o kosztach postępowania przed Sądem Najwyższym.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie prawa materialnego - art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z

2017 r., poz. 1368 ze zm., dalej jako ustawa zasiłkowa), przez jego niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji uznanie, że okres niezdolności do pracy ubezpieczonej przypadający od dnia 21 listopada 2011 r. do dnia 8 marca 2012 r. nie jest kontynuacją poprzedniego okresu niezdolności przypadającego od dnia 13 maja 2011 r. do dnia 14 listopada 2011 r., mimo że od dnia 10 listopada 2011 r. do dnia 14 listopada 2011 r. stwierdzono u ubezpieczonej chorobę o nr statystycznym J00 - ostre zapalenie nosa i gardła, zaś w dniach od 3 stycznia 2012 r. do dnia 13 stycznia 2012 r. chorobę o nr statystycznym J06 - ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym. Choroby te należy traktować jako tę samą jednostkę chorobową, natomiast przerwa między okresami niezdolności do pracy spowodowana wymienionymi chorobami wyniosła mniej niż 60 dni. Powyższe okoliczności powinny przesądzić, zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy zasiłkowej, wbrew stanowisku Sądu pierwszej i drugiej instancji, o zaliczeniu okresu niezdolności do pracy ubezpieczonej przypadającego od dnia 21 listopada 2011 r. do dnia 8 marca 2012 r. do okresu niezdolności do pracy trwającego od dnia 13 maja 2011 r. do dnia 14 listopada 2011 r.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a mianowicie, czy w świetle art. 9 ust. 2 ustawy zasiłkowej w przypadku wystąpienia dwóch okresów niezdolności do pracy, w których to okresach niezdolność do pracy była spowodowana różnymi chorobami dla oceny czy okres niezdolności następujący po przerwie należy zaliczyć do okresu występującego przed przerwą: 1) należy brać pod uwagę wyłącznie ostatnią chorobę występującą przed przerwą oraz pierwszą chorobę po przerwie, 2) czy należy dokonywać oceny, która z chorób występujących w danym nieprzerwanym okresie niezdolności do pracy miała decydujące znaczenie jako przyczyna niezdolności do pracy w danym nieprzerwanym okresie i przyjmować ją wyłącznie do oceny, czy jest to choroba inna czy ta sama co przed przerwą, 3) czy wystarczające jest, aby po przerwie 60 dni osoba zachorowała na taką samą chorobę, co ostatnia występująca przed przerwą, aby uznać, iż okres niezdolności do pracy, który nastąpił po przerwie należy zaliczyć do okresu sprzed przerwy, bez względu na inne choroby, które występowały w przedmiotowym okresie 60 dni nawet, jeżeli były to inne choroby niż

choroba ostatnia występująca w okresie niezdolności przed przerwą.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Ponadto zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wobec tego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym powyżej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2016 r., V CSK 143/16, LEX nr 2135552; z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, LEX nr 2069457; z dnia 1 grudnia 2015 r., I PK 71/15, LEX nr 2021944).

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego konieczne jest przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym

orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; z dnia 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999). Jednocześnie zagadnienie prawne powinno być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571). Chodzi więc o problem, którego wyjaśnienie byłoby konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną stanowiącą podstawę wydania zaskarżonego wyroku. Musi więc ono pozostawać w związku ze sprawą (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, LEX nr 1375467; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, LEX nr 1215465; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 293/11, LEX nr 1214577; z dnia 24 lutego 2005 r., III PK 6/05, LEX nr 513003). Ponadto twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie

Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467 czy z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468). W konsekwencji nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeśli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii przedstawianej w skardze i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 nr 13, poz. 5; z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467; z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578; z dnia 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383; z dnia 17 marca 2015 r., I PK 4/15, LEX nr 1661934).

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że przedstawione przez skarżącego kwestie nie spełniają wskazanych wyżej kryteriów istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 k.p.c. W wyroku z dnia 11 kwietnia 2018 r., III BU 2/17 (LEX nr 2499760), Sąd Najwyższy przypomniał, że „przepisy art. 9 ust. 1 i 2 ustawy zasiłkowej nie nasuwają żadnych wątpliwości interpretacyjnych. W art. 9 ust. 1 mowa jest o nieprzerwanej niezdolności do pracy, bez rozróżnienia na niezdolność spowodowaną tą samą czy inną chorobą. Wynika zatem z tego, że do okresu zasiłkowego wlicza się wszystkie okresy nieprzerwanej niezdolności do pracy bez względu na rodzaj choroby. Dopiero wówczas, gdy między poszczególnymi okresami niezdolności do pracy występują przerwy, w których ubezpieczony był zdolny do pracy, wliczanie poprzedniego okresu tej niezdolności zależy od rodzaju choroby. Nowy okres zasiłkowy otwiera kolejna niezdolność do pracy powstała po minimum jednodniowej przerwie od poprzedniej i spowodowana inną chorobą niż uprzednio. Jeżeli natomiast przerwy występują między poszczególnymi niezdolnościami do pracy spowodowanymi tą samą chorobą, to mamy do czynienia w dalszym ciągu z tym samym okresem zasiłkowym, o ile przerwa między tymi absencjami nie przekracza 60 dni; rozpoczyna się kolejny okres zasiłkowy, jeżeli przerwa między tymi absencjami jest dłuższa od 60 dni. Taka wykładnia wskazanych przepisów nie budzi żadnych wątpliwości ani w doktrynie (por. A. Rzetecka-Gil, Ustawa o świadczeniach

pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Komentarz, wyd. II, LEX/el., 2017; E. Darmorost, Ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Komentarz, LexisNexis, 2012; red. prof. Małgorzata Gersdorf, Beata Gudowska, Społeczne ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe. Komentarz, CH BECK 2012), ani w orzecznictwie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2008 r., II UK 86/08, OSNP 2010 nr 9-10, poz. 124, w którego uzasadnieniu wprost wskazano, że „przepis ten - in abstracto - nie nasuwa żadnych wątpliwości interpretacyjnych; stanowi, że do jednego okresu zasiłkowego należy zliczać wszystkie następujące po sobie nieprzerwanie okresy niezdolności do pracy, choćby były spowodowane różnymi chorobami, oraz okresy poprzedniej niezdolności do pracy, spowodowanej tą samą chorobą, jeżeli przerwa między ustaniem poprzedniej a powstaniem ponownej niezdolności do pracy spowodowanej tą samą chorobą nie przekraczała 60 dni). O tym, czy będzie to pierwszy dzień okresu zasiłkowego, czy kolejny, decyduje rodzaj choroby, a w razie tej samej choroby długość przerwy między obiema niezdolnościami” wynika bowiem jedynie, że okres zasiłkowy powiązany jest z jednej strony z trwaniem nieprzerwanej niezdolności do pracy (bez względu na rodzaj choroby ją powodującej), a z drugiej strony z konkretną chorobą. Okres zasiłkowy zaczyna więc bieg z początkiem każdej niezdolności do pracy, ale dolicza się do niego okres poprzedniej niezdolności z powodu tej samej choroby, jeżeli przerwy między poszczególnymi okresami niezdolności nie były dłuższe niż 60 dni (por. I. Jędrasik- Jankowska: Pojęcia i konstrukcje prawne ubezpieczenia społecznego, wyd. 2, Warszawa 2009 r.)”. Również w uchwale z dnia 2 września 2009 r., II UZP 7/09 (OSNP 2010 nr 7-8, poz. 93) Sąd Najwyższy zaprezentował pogląd, że „w razie każdej niezdolności do pracy powstaje prawo do nowego okresu zasiłkowego, którego długość określa art. 9 ust. 2 ustawy. O tym, czy będzie to pierwszy dzień okresu zasiłkowego, czy kolejny decyduje rodzaj choroby, a w razie tej samej choroby długość przerwy między obiema niezdolnościami. Z przepisu art. 9 ust. 2 ustawy zasiłkowej wynika także, iż do okresu zasiłkowego należy doliczyć cały okres niezdolności do pracy wywołanej tą samą chorobą, pomimo że zasiłek był wypłacony jedynie za część tego okresu”. Z ustaleń stanu faktycznego, którym Sąd Najwyższy jest związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) wynika, że

nowy okres zasiłkowy ubezpieczonej rozpoczął się z dniem 21 listopada 2011 r., ponieważ po przerwie trwającej 6 dni niezdolność do pracy została spowodowana innym schorzeniem niż w okresie nieprzerwanej niezdolności do pracy od dnia 13 maja 2011 r. do dnia 14 listopada 2011 r. Nowy okres zasiłkowy liczony jest zawsze na nowo, gdy niezdolność do pracy, która wystąpiła po przerwie (minimum jednodniowej) zostanie spowodowana inną chorobą, niż poprzedni okres niezdolności do pracy, bądź przerwa pomiędzy okresami niezdolności do pracy spowodowana tą samą chorobą przekroczy 60 dni. Do tego nowego okresu zasiłkowego należy więc stosować reguły wynikające z art. 9 ust. 1 i 2 ustawy zasiłkowej.

Skarżąca nie zdołała zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi, wobec czego Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.